

Na.06: Msimu wa Kilimo 2025/26

Tathmini ya Novemba 21-30, 2025 na Matazamio kwa Kipindi cha Disemba 1-10, 2025

MUHTASARI

- Vipindi vya ukavu vilivyojitokeza vimeathiri ukuaji wa mazao hususan katika maeneo ya Wilaya ya Misenyi mkoani Kagera na kanda ya pwani ya kaskazini
- Wakulima wanashauriwa kufuatilia mazao yao kwa ukaribu huku wakishirikiana na maafisa ugani katika maeneo yao.
- Wadau wote wa kilimo wanashauriwa kuendelea kufuatilia taarifa za hali ya hewa kwa mipango thabiti ya shughuli za kilimo.

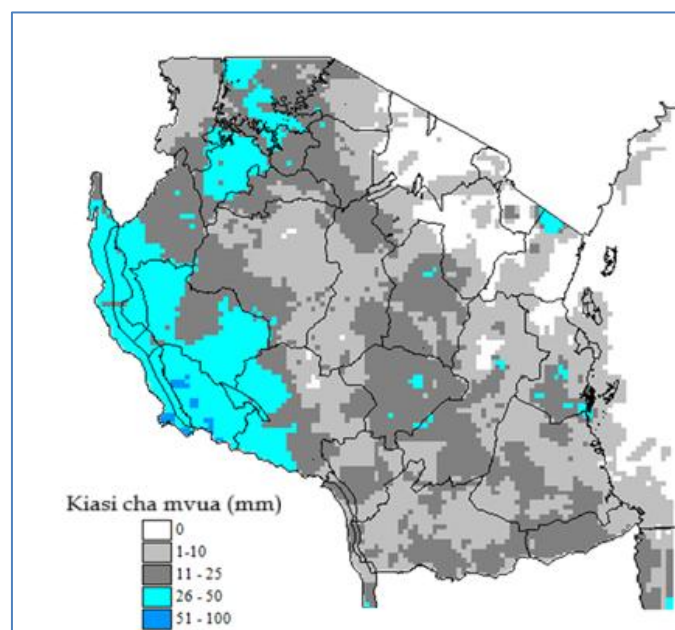
MIFUMO YA HALI YA HEWA KATIKA KIPINDI CHA NOVEMBA 21-30, 2025

Katika kipindi hiki, migandamizo mikubwa ya hewa iliyopo kaskazini mwa dunia (Azore na Siberia) iliendelea kuimarika wakati ile iliyopo kusini mwa dunia (St. Helena na Mascarene) iliendelea kupungua nguvu. Hali hii ilisababisha sehemu ya ukandamvua (ITCZ) kusogea kuelekea kusini na kuwepo katika maeneo ya ukanda wa Ziwa Victoria, magharibi mwa nchi, nyanda za juu kusinimagharibi na maeneo jirani, hali ambayo iliimarisha mifumo isababishayo mvua katika maeneo hayo. Vile vile, uwepe wa upepo wenye unyevunyevu uvumao kutoka baharini kuelekea maeneo ya ukanda wa pwani na maeneo jirani uliimarisha mifumo isababishayo mvua katika maeneo hayo hasa katika kipindi cha siku tano za mwanzo.

Viashiria vilivyotajwa hapo juu vilipelekea uwepe wa vipindi vya mvua zilizoambatana na ngurumo za radi katika maeneo ya ukanda wa Ziwa Victoria, magharibi mwa nchi, nyanda za juu kusini magharibi pamoja na maeneo ya kusini mwa nchi. Pia, vipindi vya mvua katika maeneo machache ya ukanda wa pwani na nyanda za juu kaskazini Mashariki.

TATHMINI YA MVUA KATIKA KIPINDI CHA NOVEMBA 21-30, 2025

Katika kipindi cha dikadi, maeneo mengi nchini yalipata mvua kati ya milimita 1 hadi 25 kwa siku kumi ispokuwa katika ya mikoa ya Kilimanjaro, Manyara, Arusha, Tanga, Pwani na Morogoro ambayo ilipata hali ya ukavu. Hata hivyo, baadhi ya maeneo ya mikoa ya Katavi, Kigoma, Rukwa, Mbeya, Songwe, Kigoma, Geita yalipata mvua kati ya mm 50 na 100 kwa siku kumi kama inavyoonekana kwenye kielelezo.

Kielelezo 1: Jumla ya mvua kwa siku kumi kwa kipindi cha Novemba 21-30, 2025

TATHMINI YA HALI YA KILIMO KATIKA KIPINDI CHA NOVEMBA 21-30, 2025

Katika dikadi hii, baadhi ya maeneo nchini yalipata mvua ambayo ilisaidia kuongeza unyevu nyevu katika udongo na kusaaidia ukuaji wa mazao. Hata hivyo baadhi ya maeneo ya ukanda wa Pwani na Kagera hususan wilaya ya Misenyi, hali ya upungufu wa mvua imeathiri ukuaji wa mazao hususan maharagwe na mahindi.

Kwa maeneo yanayopata mvua za Vuli hususan kanda ya Ziwa Victoria na ukanda wa pwani ya kaskazini mahindi yapo kati ya hatua ya jani la tatu na tisa na wakulima waliendelea na palizi ya kwanza. Katika mkoa wa Kagera mahindi yapo katika hatua ya kutoa mbelewele.

Kwa upande wa maeneo yanayopata mvua za Msimu, wakulima waliendelea na upandaji wa mazao na baadhi ya maeneo hususan mikoa ya Njombe, Rukwa na Songwe mahindi yapo kwenye hatua ya kuota. Hata hivyo, katika mikoa ya

Na.06: Msimu wa Kilimo 2025/26

Mtwara, Mbeya na Dodoma baadhi ya wakulima waliendelea na maandalizi ya mashamba.

Kwa upande wa mazao ya muda mrefu, zao la korosho katika mkoa wa Mtwara lipo katika hatua ya kukomaa na wakulima waliendelea na uvunaji zao hilo, wakati zao la Kahawa likiwa katika hatua ya kutoa maua katika mikoa ya Kilimanjaro na Songwe.

Maji na malisho kwa ajili ya mifugo na wanyama vimepungua kwa baadhi ya maeneo kutoka na hali ya ukavu iliyokuwepo.

HALI YA MAJI KATIKA KIPINDI CHA NOVEMBA 21-30, 2025

Kwa ujumla kina cha maji katika mabwawa na mtiririko wa maji kwenye mito kilikuwa cha kawaida hususan katika maeneo yanayopata mvua na kupungua kwa maeneo ambayo yalikuwa makavu.

MIFUMO YA HALI YA HEWA INAYOTARAJIWA KATIKA KIPINDI CHA DISEMBA 1-10, 2025

Katika kipindi hiki migandamizo mikubwa ya hewa iliyopo kaskazini mwa dunia inatarajiwa kuendelea kuimarika wakati ile iliyopo kusini mwa dunia inatarajiwa kuendelea kupungua nguvu. Hali hii inatarajiwa kusababisha sehemu ya ukandamvua (ITCZ) kusogea kuelekea kusini na kuwepo katika maeneo ya ukanda wa Ziwa Victoria, magharibi mwa nchi, nyanda za juu kusinimagharibi na maeneo jirani, hali ambayo inatarajiwa kuimarisha mifumo isababishayo mvua katika maeneo hayo.

Vile vile, uwepo wa upepo wenye unyevunyevu uvumao kutoka baharini kuelekea maeneo ya ukanda wa pwani ya nchi unatarajiwa kuimarisha mifumo isababishayo mvua katika maeneo hayo hasa katika kipindi cha siku tano za mwisho.

HALI YA HEWA INAYOTARAJIWA KATIKA KIPINDI CHA DISEMBA 1-10, 2025

Maeneo ya kanda ya Ziwa Victoria (mikoa ya Kagera, Geita, Shinyanga, Mwanza, Simiyu na Mara), magharibi mwa nchi (mikoa ya Kigoma, Katavi na Tabora) na pwani ya kaskazini (mkoa wa Tanga, kaskazini mwa Morogoro na Pwani na Dar es Salaam pamoja na visiwa vya Unguja na Pemba) yanatarajiwa kuwa na vipindi vya mvua katika maeneo machache hasa katika nusu ya mwisho ya dekad.

Pwani ya kusini (mikoa ya Mtwara na Lindi), nyanda za juu kusini magharibi (mikoa ya Rukwa, Songwe, Mbeya, Njombe na Iringa), kanda ya kusini (mkoa wa

Tathmini ya Novemba 21-30, 2025 na Matazamio kwa Kipindi cha Disemba 1-10, 2025

Ruvuma na maeneo ya kusini mwa Morogoro) yanatarajiwa kuwa na vipindi vya mvua katika maeneo machache hasa katika nusu ya mwisho ya dekad.

Maeneo ya kanda ya kati (mikoa ya Dodoma na Singida) yanatarajiwa kuwa makavu kwa ujumla.

HALI YA HEWA KILIMO: MATARAJIO NA USHAURI KATIKA KIPINDI CHA DISEMBA 1-10, 2025

Hali ya mvua inayotarajiwa nchini itasaidia kuongeza unyevu nyevu katika udongo. Vile vile, mvua hizi zitasaidia katika shughuli za upandaji wa mazao hususan kwa maeneo yanayopata mvua za Msimu na pia katika ukuaji na maendeleo ya mazao hususan kwa maeneo yanayopata mvua za Vuli.

Ushauri:

- **Maeneo yanayopata misimu miwili ya mvua (kanda ya ziwa Victoria, Pwani ya Kaskazini na Nyanda za juu Kaskazini Mashariki):** Wakulima katika maeneo haya wanashauriwa kufuatilia mazao kwa ukaribu huku wakishirikiana na maafisa ugani katika maeneo yao huku wakichukua tahadhari kutokana na uwepo wa hali mbaya ya hewa ikiwemo mvua kubwa na vipindi vikavu vya muda mrefu vinapojitokeza. Aidha, wanashauriwa kufuatilia taarifa za hali ya hewa kwa mipango thabiti ya shughuli za kilimo.
- **Maeneo yanayopata msimu mmoja wa Mvua (nyanda za juu kusini magharibi, mikoa ya magharibi, Pwani ya kusini na Kanda ya kusini):** Wakulima katika maeneo haya wanashauriwa kupanda mazao mara tu udongo unapokuwa na unyevu nyevu wa kutosha kuotesha mbegu.
- **Malisho na upatikanaji wa maji kwa wafugaji:** Wafugaji wanashauriwa kutunza mifugo katika maeneo mazuri na salama pamoja na kuangalia afya za mifugo mara kwa mara. Pia wanashauriwa kupanda majani ya malisho na kuvuna maji ya mvua kwa ajili ya matumizi ya baadae.
- **Wavuvi wa Samaki baharini na maziwa makuu:** Wavuvi wanashauriwa kuendelea kufuatilia taarifa za hali ya hewa za kila siku ili kujua wakati sahihi wa kufanya shughuli za uvuvi kutokana na uwezekano wa kujitokeza mawimbi makubwa na upepo mkali.

Ushauri huu umedhamiria kuongeza tija kwenye kilimo na kupunguza athari zinazotokana na hali mbaya ya Hewa. Wadau wanahimizwa kufuatilia taarifa za hali ya hewa kwa mipango thabiti ya shughuli za kilimo.

HALI YA MAJI INAYOTARAJIWA KATIKA KIPINDI CHA OKTOBA DISEMBA 1-10, 2025

Kina cha maji katika mabwawa na mtiririko wa maji kwenye mito vinatarajiwa kuongezeka kidogo hususan katika mabonde yaliyopo maeneo ya kanda ya Ziwa Victoria. Jamii inashauriwa kuvuna maji ya mvua kwa ajili ya matumizi ya baadae.